

วารสาร มจร.นม. สังคมศาสตร์ ปรีทรรศน์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2568)

การบูรณาการหลักสังคหวัดถูธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของ
สมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
THE INTEGRATION OF THE PRINCIPLES OF SOCIAL WELFARE TO
PROMOTE THE POLITICAL BEHAVIOR OF MEMBERS AND LOCAL
EXECUTIVES IN CHALOEM PHRA KIAT DISTRICT,
SARABURI PROVINCE

พระครูปลัดกฤษณณ ขนติโปล (ถนอมทรัพย์) และ ไพวรรณ ปุริมาทร
Phrakhrupaladkitsapon Khantibalo (Thamomsup) and
Paiwan Purimart

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus
Corresponding Author Email: joybenyapajoy@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัดถูธรรมกับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี 3) นำเสนอการบูรณาการหลักสังคหวัดถูธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี การวิจัยเป็นแบบผสานวิธี วิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน 397 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการสร้างเสริมจริยให้ชุมชนท้องถิ่น รองลงมาคือ ด้านความ

มุ่งมั่นและความตั้งใจทำงานเพื่อประชาชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านนโยบายการบริหารงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถุธรรมกับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($R=0.528$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3) การบูรณาการหลักสังคหัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ได้แก่ 1) ด้านทาน การสงเคราะห์ ช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนหรือผู้เดือดร้อน 2) ด้านปิยวาจา การรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ 3) ด้านอัตถจริยา ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ทั้งตนเอง และผู้อื่น 4) ด้านสมานัตตตา รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะเสมอต้นเสมอปลาย

คำสำคัญ: การบูรณาการ; หลักสังคหัตถุธรรม ; พฤติกรรมทางการเมือง

Abstract

This research aims to 1) study the level of political behavior of members and local executives in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province; 2) examine the relationship between the principles of social welfare and the political behavior of members and local executives in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province; and 3) present the integration of social welfare principles to promote the political behavior of members and local executives in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province. The research employs a mixed-methods approach, utilizing quantitative research with a questionnaire as a data collection tool. The sample group consists of 397 individuals aged 18 years and older in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province. The statistical methods used for data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation, with hypothesis testing conducted using Pearson's correlation coefficient. Qualitative research involved in-depth interviews with 9 key informants, and the data was analyzed through descriptive content analysis.

The results of the research found that 1) The level of political behavior of members and local executives in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province, is overall at a moderate level. The area with the highest average is the aspect of promoting prosperity for the local community,

followed by the aspect of commitment and dedication to working for the people. The area with the lowest average is the aspect of management policies that respond to the needs of the people. 2) The relationship between the principles of social welfare and the political behavior of members and local executives in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province, is overall at a moderate level ($R = 0.528$), thus accepting the research hypothesis. 3) The integration of social welfare principles to promote the political behavior of members and local executives in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province, includes: 1) the aspect of assistance, providing support to the underprivileged or those in distress; 2) the aspect of constructive dialogue, being open to criticism; 3) the aspect of ethical conduct, behaving in a way that benefits both oneself and others; 4) the aspect of appropriateness, knowing how to conduct oneself suitably according to one's status consistently.

Keywords: The Integration; Principles of Social Welfare; The Political Behavior

บทนำ

พฤติกรรมของนักการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารประเทศ การกำหนดนโยบาย และความเชื่อมั่นของประชาชน นักการเมืองเป็นผู้ที่มีบทบาทในการตัดสินใจเชิงนโยบาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การศึกษาพฤติกรรมของนักการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการทำความเข้าใจกลไกการปกครองและผลกระทบที่เกิดขึ้น พฤติกรรมนักการเมืองอาจถูกกำหนดโดยปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นอุดมการณ์ทางการเมือง สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมองค์กรของพรรคการเมือง ตลอดจนแรงกดดันจากสื่อและประชาชน นักการเมืองบางคนอาจให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวม ขณะที่บางคนอาจมุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนตัวหรือกลุ่มผลประโยชน์เฉพาะ การประพฤติตนของนักการเมืองยังสะท้อนผ่านการตัดสินใจ การแสดงออกทางวาทศิลป์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนและสื่อมวลชน (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2560)

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนของตนเองเพื่อทำหน้าที่ในองค์กร และเป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชน ประชาชนจะเลือกผู้แทนหรือกลุ่มทางการเมืองหรือพรรค

การเมืองที่มีอุดมการณ์และนโยบายที่สอดคล้องกับความ ต้องการของตนเอง การเลือกตั้ง จึงเป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครองและ บำบัดความต้องการของ ตนเอง การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมสำคัญในกระบวนการทางการเมือง เป็นที่มา ของ ความชอบธรรมในการปกครอง เป็นฐานสำคัญของการเลือกสรรผู้นำ เลือกสรร แนวนโยบายใน การปกครอง และสร้างสรรค์การเรียนรู้ทางการเมืองในหมู่ประชาชน (กมล ทองธรรมชาติและคณะ, 2561)

การเลือกตั้งท้องถิ่น ถือเป็นหลักการขั้นพื้นฐานที่สำคัญของการปกครองใน ระบอบ ประชาธิปไตยเป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับ ท้องถิ่นของประชาชนด้วยการใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อเลือกตัวแทนของตนเอง เข้าไปทำหน้าที่ ในการ บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้การเลือกตั้งท้องถิ่นยังแสดงถึงความ เป็นประชาธิปไตย ในท้องถิ่น เป็นจุดเริ่มต้นของประชาธิปไตยของชาติ อีกทั้งการเลือกตั้ง ท้องถิ่น ยังเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงสถานะของผู้บริหารท้องถิ่นและยังเป็น เครื่องชี้วัดคุณภาพของ ประชาธิปไตยท้องถิ่น นอกจากนี้การเลือกตั้งท้องถิ่น ยังเป็นเสมือน เวทีในการศึกษาระบบการเมืองในท้องถิ่นเช่นเดียวกับการเมืองในระดับชาติ (สุพัฒน์จิตร ลาดบัวขาว, 2561)ซึ่งผลการเลือกตั้งท้องถิ่น ยังเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นการตอบสนองของ ประชาชนที่มีต่อนโยบายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นใช้เพื่อหาเสียง มันจะเป็นการบ่ง บอกถึงทิศทางนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ว่ามีความสอดคล้องกับความจำเป็นหรือความ ต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างไร ปัจจุบันการเลือกตั้งท้องถิ่นมีการแข่งขันกัน ใน ระดับสูง การที่ผู้สมัครรับการเลือกตั้ง (จุมพล นิยมพานิช, 2548)

นอกจากนี้ความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่กล่าวถึงไม่ได้เป็นความสำเร็จที่ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนแต่เป็นการมองจากเกณฑ์ที่ทำได้ง่ายและสะดวก คือวัดจากความสามารถในการใช้งบประมาณในแต่ละปีว่า ใช้จ่ายหมดหรือไม่ซึ่งบอกถึง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไม่ได้นอกจากนี้พฤติกรรมของผู้บริหารท้องถิ่นมัก ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นภาวะผู้นำที่ยึดการสั่งการและกฎระเบียบดำเนินการมาก เกินไปไม่ยืดหยุ่นทำให้มีการกำกับดูแลใกล้ชิดจนเกินไป ทำให้เกิดความสำเร็จในการ ปฏิบัติงานได้น้อยกว่าที่ควรเป็น ทั้งนี้ เห็นว่าพฤติกรรมของผู้บริหารท้องถิ่นที่ยึดการสั่งการ และกฎระเบียบดำเนินการอาจไม่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานแต่อาจก่อให้เกิด การเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน พื้นที่กล่าวคือ บางแผนงาน/ โครงการไม่มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ ผู้บริหารท้องถิ่นก็ จะขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ขณะเดียวกันผู้บริหารท้องถิ่นก็จะ เอื้อประโยชน์ให้ด้วยการกำกับดูแลท้องถิ่น (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2533)

ในส่วนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นมีพฤติกรรมทางการเมือง คือ มีการรณรงค์ให้ไปใช้ เลือกตั้ง มีการเชิญชวนให้ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งอีกทั้งให้มีการติดตาม ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารท้องถิ่น ได้ทำคุณประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร รวมถึงพฤติกรรมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งผู้นำท้องถิ่นแสดงออกในชุมชนสังคมโดยที่ประชาชนรับรู้ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักสังคหวัตถุธรรมมาบูรณาการกับพฤติกรรมทางการเมืองโดยสังคหวัตถุธรรม เป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เน้นการส่งเสริมความสามัคคี ความเมตตา และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม หลักธรรมนี้สามารถนำมาปรับใช้กับพฤติกรรมทางการเมืองได้ โดยช่วยให้นักการเมืองและประชาชนสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองด้วยความรับผิดชอบ เคารพซึ่งกันและกัน และมุ่งเน้นประโยชน์ของสังคมโดยรวม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนได้รับการเลือกตั้งซ้ำ และในบางพื้นที่ เป็นผู้สมัครหน้าใหม่ ที่ได้รับการเลือกตั้งให้ขึ้นมาเป็นผู้นำท้องถิ่น เป็นเพราะสาเหตุใด มีพฤติกรรมทางการเมืองอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น และเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนเป็นอย่างไร พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางการประยุกต์หลักสังคหวัตถุธรรมในการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานไป นำเสนอข้อมูลที่ได้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุธรรมกับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่างและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน 36,024 คน (สำนักงานข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน โดยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้คำนวณไว้

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานทางด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป กลุ่มที่ 2 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 ประชาชน จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 9 รูปหรือ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าคะแนนของข้อคำถามเท่ากับ 0.60 – 1.00 และคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อวัดความสอดคล้องภายในตามแนวคิดของครอนบาค (Cronbach) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.896

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าคะแนนของข้อคำถามเท่ากับ 0.80 – 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อดำเนินการดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยขอประสานความร่วมมือกับนายกเทศมนตรีตำบลพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน และเก็บแบบสอบถามคืนได้ครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยประสานผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อบ่งชี้ หมายเวลาและขออนุญาตบันทึกเสียงการให้สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการบวการ ตรวจสอบความถูกต้องในภายหลัง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการ วิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้

1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อ อธิบายระดับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี และหลักสัณคหวัดธรรม

2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณากระดับพฤติกรรมทางการเมืองของ สมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (Correlation Coefficient) วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร และผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบ คำถามปลายเปิดตามลำดับความสำคัญ

ผลการวิจัย

1. ระดับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิม พระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$, S.D.=0.56) เมื่อ จำแนกเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการสร้างเสริมจริยให้ชุมชนท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.54$, S.D.=0.71) รองลงมาคือ ด้านความมุ่งมั่นและความตั้งใจทำงานเพื่อประชาชน ($\bar{x} = 3.49$, S.D.=0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านนโยบายการบริหารงานที่ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 3.34$, S.D.=0.52)

2. หลักสัณคหวัดธรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิก และผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.528^{**}$)

หลักสัจจกตธรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านความมุ่งมั่นและความตั้งใจทำงานเพื่อประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($r=.429^{**}$)

หลักสัจจกตธรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการสร้างความเจริญให้ชุมชนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=.636^{**}$)

หลักสัจจกตธรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านนโยบายการบริหารงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=.532^{**}$)

หลักสัจจกตธรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านประสิทธิภาพการทำงานการบริหารในชุมชนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=.526^{**}$)

3. การบูรณาการหลักสัจจกตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ได้แก่ 1) ด้านทาน การให้การเสียสละการแบ่งปัน การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนหรือผู้เดือดร้อน แบ่งปันเพื่อประโยชน์แก่ผู้และประชาชนปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบอย่างเสมอภาค โดยไม่มีการเรียกร้องสิ่งตอบแทน 2) ด้านปิยวาจา การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี การรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ชักถามหรือให้คำปรึกษาหารือ ให้คำแนะนำต่าง ๆ พูดแต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ รู้จักกล่าวขอโทษ รู้จักกล่าวขอบคุณ ซึ่งผู้ปฏิบัติได้ยอมทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา พูดด้วยถ้อยคำที่เป็นจริง และถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งผู้อื่น 3) ด้านอัตถจริยา การช่วยเหลือกัน ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ทั้งตนเอง และผู้อื่น พุ่มเทร่างกายแรงใจในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รู้จักการเสียสละไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ความสุขสบายส่วนตัว 4) ด้านสมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะ เสมอต้นเสมอปลาย มีจิตใจมั่นคงไม่หวั่นไหวเปลี่ยนแปลงง่าย และดำรงตนไว้ไม่ให้ตกไปในความชั่ว

อภิปรายผล

1. ระดับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการสร้างความเจริญให้ชุมชนท้องถิ่น รองลงมาคือ ด้านความมุ่งมั่นและความตั้งใจทำงานเพื่อประชาชน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ อำเภอเฉลิมพระเกียรติอาจเป็นพื้นที่ที่มีระดับการ

พัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง ทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเศรษฐกิจของชุมชนเป็นหลัก ลักษณะประชากรอาจส่งผลต่อความต้องการเชิงนโยบาย ซึ่งผู้บริหารอาจมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบสาธารณสุข โภค และการเกษตร มากกว่าการริเริ่มโครงการเชิงนวัตกรรม การบริหารงานของท้องถิ่นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ ซึ่งอาจมีข้อจำกัด ทำให้การดำเนินนโยบายหรือโครงการต้องสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัทร สุขใหม่ (2567) ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, $S.D. = 0.37$)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถุธรรมกับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($R = .528^{**}$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถุธรรมกับพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีแนวโน้มไปในเชิงบวก แต่ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากแม้ผู้บริหารท้องถิ่นจะมีความพยายามในการดำเนินงานตามหลักธรรม แต่ยังคงเผชิญกับข้อจำกัดด้านงบประมาณ ระบบราชการ และบริบททางการเมืองในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การยึดมั่นในหลักสังคหัตถุธรรมยังคงเป็นแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรันดร์ พันธุ์ศักดิ์ และคณะ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจักษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองผู้นำท้องถิ่น กับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมาก ($r = 0.231^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

3. การบูรณาการหลักสังคหัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้วยหลักสังคหัตถุธรรม 1. ทาน การให้การเสียสละการแบ่งปัน 2. ปิยวาจา การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี 3. อตถจริยา การช่วยเหลือกัน 4. สมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ สามารถส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ที่เป็นเช่นนี้

เพราะ ในการบริหารงานท้องถิ่น พฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประชาชน หากนักการเมืองท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม ย่อมสามารถสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือจากประชาชนได้ หลักสัจจกตธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์และความสามัคคีในสังคม สามารถเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระประเสริฐ ปญญาโวโร (เปลงกระโทก) (2566) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอแนวทางพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักสัจจกต 4 ด้าน ทาน การจัดสรรแบ่งปันปัจจัยยังชีพให้ทั่วถึงแก่คนที่ขาดแคลนยากไร้ ให้เพียงพอที่จะเป็นอยู่ได้ทั่วกัน รักษาประโยชน์ส่วนรวม เสียสละ ไม่มีการเรียกร้องสิ่งตอบแทนหรือหวังผลตอบแทนจากการทำงาน มีจิตใจเสียสละ ด้านปิยวาจา การพูดเพื่อให้เกิดความสามัคคี เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ พูดจาดี มีอัธยาศัยไมตรีดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ เรียบร้อย ด้านอัตถจริยา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ร่วมงานเป็นอย่างดี บริหารงานด้วยความมีจิตใจที่ซื่อสัตย์ สุจริต บริหารงานด้วยคุณธรรม ด้านสมานัตตตา สนับสนุนการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นตามความเหมาะสม เป็นธรรมแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

องค์ความรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักสัจจกตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี” ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้

จากแผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ การส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่น โดยเน้น 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านความมุ่งมั่นและความตั้งใจทำงานเพื่อประชาชน 2) ด้านการสร้างความเจริญให้ชุมชนท้องถิ่น ด้านนโยบายการบริหารงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และด้านประสบการณ์ทำงานการบริหารในชุมชนท้องถิ่น การบูรณาการหลักสัจจกัณฑ์ธรรม การเสียสละและการแบ่งปัน สมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นมีความมุ่งมั่นในการเสียสละและแบ่งปันเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ด้วยจิตใจที่เมตตา กรุณา พวกเขาให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบความเดือดร้อนหรือขาดแคลน โดยมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างความช่วยเหลือในรูปแบบที่

สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ การใช้ปียวจาเพื่อสร้างความสามัคคี สมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นเข้าใจถึงความสำคัญของการพูดจาด้วยความสุภาพและมีประโยชน์ พวกเขามีเทคนิคในการรับฟังข้อคิดเห็น วิจารณ์ หรือคำแนะนำอย่างใจเย็น และสามารถให้คำปรึกษาได้อย่างสร้างสรรค์ พวกเขาพูดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ รู้จักกล่าวขอโทษเมื่อผิดพลาด และกล่าวขอบคุณเมื่อได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งจะทำให้เกิดความเคารพและศรัทธาต่อกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้กับประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการสนับสนุนธุรกิจท้องถิ่น การพัฒนาทักษะแรงงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดรูปแบบการพัฒนาชุมชนมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง โดยใช้กลไกที่ส่งเสริมความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความสามัคคีภายในชุมชน
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปิดรับความคิดเห็นของประชาชนอย่างต่อเนื่อง และนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการจัดเวทีสาธารณะ การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร และการพัฒนาเทคโนโลยีติดตามผลความคิดเห็นของประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) สมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นควรมุ่งเน้นอยู่เคียงข้างประชาชนอย่างแท้จริง ด้วยการสร้างกลไกการสื่อสารที่เปิดกว้าง การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการให้การช่วยเหลือในยามจำเป็น
- 2) สมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมอาชีพและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจนี้มุ่งเน้นให้สมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นสามารถใช้ความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาอาชีพ การฝึกอบรม การสร้างโอกาสทางการเงิน และการพัฒนาธุรกิจท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน การดำเนินการเหล่านี้จะช่วยให้คนในชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) สมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นควรสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับประชาชนในชุมชนเน้นการมีส่วนร่วม การสื่อสารที่โปร่งใส และการสร้างกิจกรรมที่สะท้อนวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
- 2) ควรทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
- 3) ควรทำการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่ตำบล อำเภอหรือจังหวัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. พฤติกรรมความเป็นพลเมืองสำหรับสังคมไทย. นนทบุรี : ศูนย์ศึกษามหาชนและเมือง มหาวิทยาลัยรังสิต, 2560.
- กมล ทองธรรมชาติและคณะ. การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มาสเตอร์เพรส, 2561.
- สุพัฒน์จิตร ลาบบัวขาว. “การเลือกตั้งท้องถิ่น : ข้อจำกัดของกระบวนการประชาธิปไตย”. วารสาร ร่วมพฤษภูมิ มหาวิทยาลัยเกริก, 36(2) (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2561 : 170 – 197.
- จุมพล หนิมพานิช. การบริหารจัดการภาครัฐใหม่ : หลักการ แนวคิด และกรณีตัวอย่างของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. การเมืองการบริหารไทย : ภาระของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สำนักงานข้อมูลข่าวสารของราชการ. จำนวนประชากรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ปีพ.ศ. 2567, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER36/DRAW.PDF> [16 มีนาคม 2567].
- นภัทร สุขใหม่. “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา”. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2567.
- นิรันดร์ พันธุ์ศักดิ์ และคณะ. “พฤติกรรมเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจักษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วารสาร สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5(2) (กุมภาพันธ์) 2563 : 389-402.

67 วารสาร มจร.นม. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2568)

พระประเสริฐ ปณฺญาวโร (เปลกระโทก). “การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของ
นักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา”. *สารนิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2566.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York :
Harper & Row.